

TÜRKİYE UN SANAYİCİLERİ FEDERASYONU (TUSAF) 2022 YILI BÖLGELERE GÖRE BUĞDAY ÜRETİM VE REKOLTE TAHMİNLERİ

Bu rapor bölgelerden gelen verilerle oluşturulmuş olup, resmi TÜİK verileri dışında buğday üretimi ve rekolte rakamları tahmini olarak ele alınmıştır.

Orta Anadolu-Konya Bölgesi

Türkiye’de bu yıl 6,5 milyon hektar alan buğday ekimi yapıldığı bakanlık tarafından bildirilmekte. Bu rakamın net olduğunu düşünürsek kurak ve sulak verim ortalamasının Türkiye’de bu yıl 300 kg olduğunu düşünülmemekte. Bu da toplamda üretimin 19,5 milyon ton olduğunu gösteriyor. Bakanlık verilerine göre Türkiye’de son 6 yılın verim ortalaması kg da 278 gibi. Bunu dikkate alırsak 6.5 milyon alan da 18 milyon ton üretiminin olduğunu söylemek mümkün. Toplam buğday ekilen alan 6.5 milyon hektar ise 18 milyon ton 20 milyon ton arası üretim beklentisi mevcuttur.

Türkiye’de 2021-2022 üretim sezonunun buğday üretimi açısından geçen yıla göre oldukça olumlu geçtiğini söyleyebiliriz. Geçen yıl TÜİK rakamlarına göre 17 milyon ton dolayında olan buğday üretiminin bu yıl 19,5 milyon tonlar düzeyinde gerçekleştiği tahmin edilmektedir. Bunda da en büyük faktör buğday yetiştirme sezonunda düşen yağış miktarı ve dağılımının geçen yıla göre çok daha iyi olmasından kaynaklanmıştır.

Konya İli 31 ilçeyi kapsayan çok geniş bir tarım arazisine ve ilçelere göre oldukça değişken bir iklim yapısına sahiptir. Konya’da hububat ekiminin yaklaşık %30’u sulu şartlarda, %70’i kırıç şartlarda yürütülmektedir. Bundan dolayı bölgemizde ekiliş üzerine düşen yağış miktarı ve dağılımı bölgenin hububat rekoltesini doğrudan etkilemektedir. Konya Ovası’nda, hububat sezonunda verimi belirleyen en kritik aylar olan Nisan ve Mayıs ayları yağış miktarlarıdır. 2021-2022 buğday üretim sezonu Nisan 2022 ayı dışında oldukça olumlu geçmiş ve toplam buğday rekoltesi geçen yıla göre % 30 artış göstermiştir. Nisan ayı kurak geçmeseydi rekoltenin %10-20 oranında daha yüksek gerçekleşme potansiyeli vardı fakat Nisan ayındaki kuraklık rekolteyi sınırlamakla beraber Mayıs ve Haziran yağışlarının yeterli düşmesi rekolteyi olumlu etkilemiştir. Bölgede hasat edilemeyecek hiçbir kırıç buğday tarlası olmamıştır.

Konya’da buğday ekim alanı 589.043 hektar olup bu ekim alanının yaklaşık 175.000 hektarlık kısmı makarnalık, 414.000 hektarlık kısmı ekmeklik buğday ekim alanından oluşmaktadır. Toplam buğday ekilen alanların ise %30’luk kısmı sulanmaktadır. 2022 yılında Konya ilinde 1.400.000 tonu ekmeklik, 630.000 tonu makarnalık olmak üzere toplam yaklaşık 2 milyon ton rekolte elde edildiği tahmin edilmektedir.

KONYA EKİM ALANLARI VE TAHMİNİ REKOLTE

ÜRÜNLER	Ekiliş Alanı				Üretim Miktarı				
	TÜİK 2021 Ekiliş Alanı (Da)	2022 Tahmini Ekiliş Alanı (Da)	ARTIŞ-AZALIŞ	ORANI (%)	TÜİK 2021 Üretim Miktarı (Ton)	2022 Tahmini Üretim Miktarı (Ton)	VERİM	ARTIŞ-AZALIŞ	ORANI (%)
MAKARNALIK BUĞDAY	1,779,776	1,753,079	AZALIŞ	-1.5	481,646	631,109	360	ARTIŞ	31.0
EKMEKLİK BUĞDAY	4,021,324	4,141,964	ARTIŞ	3	1,098,193	1,408,268	340	ARTIŞ	28.2
ARPA	3,886,332	4,002,922	ARTIŞ	3	843,102	1,200,877	300	ARTIŞ	42.4
ÇAVDAR	59,150	59,150	-	0	5,852	17,154	290	ARTIŞ	193.1
YULAF	97,953	97,953	-	0	14,829	22,529	230	ARTIŞ	51.9
MISIR	1,241,821	1,630,511	ARTIŞ	31	1,261,475	2,282,715	1,400	ARTIŞ	81.0

Bölgede özellikle son yirmi yıldır çiftçi bilgi seviyesinin artması ve çeşitli tarımsal projelerin devreye girmesi ile ürün deseninde önemli değişimler yaşanmaktadır. Son yıllarda ürün karlılığı yüksek olması nedeni ile mısır ekim alanı önemli oranda artmıştır. Bu ekim alanlarının bir kısmını tekrar buğdaya kazandırmak için bu yıl uygulanan yüksek buğday alım politikasının ve desteklerinin devam etmesi oldukça önemlidir. Son yıllarda dünyada hissedilen küresel iklim değişikliği ve mevsim değişiklikleri Türkiye'yi de etkilemiştir. Birçok bölgemizde özellikle de İç Anadolu Bölgesi yağış azlığı (kuraklık) ve aşırı su tüketimi yüzey suları ve yeraltı suyu açısından sorunlara yol açmaktadır. Konya Ovası'nda son yıllarda görülen iklim değişikliği sonucu gündeme gelen en önemli konu sulama ve su kaynaklarıdır.

Konya Ovası için tarımın tek anahtarı sudur. Çünkü bölgedeki yıllık yağış çoğu zaman hiçbir kültür bitkisinden ekonomik üretim yapmak için uygun olmamaktadır. Bölgede sulama imkanlarının artması ile tarımsal kalkınma artmış, ürün çeşitliliği oluşmuş ve bölge bir tarım merkezi haline gelmiştir. Tarım sektörünü iklim değişikliği ve kuraklıktan en az etkilenen bir yapıya kavuşturmak için bölge dışı havzalardan su getirilmesi ile ilgili yeni projeler hayata geçirilmelidir.

Çukurova Bölgesi

Adana, Mersin, Hatay, Osmaniye olmak üzere toplamda tahmini 2.200.000 dekar buğday ekilmiş olduğu öngörülmekte olup, üretim olarak yaklaşık 1.000.000 ton buğday hasat edilmiştir.

Karadeniz Bölgesi

Karadeniz Bölgesi olarak 610.000 hektarlık ekim alanı mevcut olup, takriben 250 kg verim ortalaması ile bölgede 1.500.000 tonluk bir üretim olduğunu tahmin edilmektedir. Bunun % 25 Çorum %22 Tokat %28 Amasya gibi il bazlı düşünmek mümkündür.

Kesin olmamakla birlikte TMO kendi depolarına bu yıl 800 bin ton makarnalık, 700 bin ton yemlik 2.000 ton gibi de ekmeklik alım yaptığı, toplam 2.500-3.500 ton ekmeklik de lisanslı depolardan TMO'ya devir yapıldığı ve TMO depolarında 6 milyon ton gibi bir rakamda ürün olduğu düşünülmekte. Lisanslı depolarda TMO'ya devrolmayan üretici, tüccar ve sanayicinin de depolarında 3.500 ton ürün olduğu varsayılmakta.

Bu kapsamda toplamı 9.500.000 ton için her yıl üretici ürettiği malın % 5 tohumluk % 5 gibi yemlik için ayırdığını düşünürsek bu da takriben 1.500.000 ton olarak hesaplanabilir. Harman başlangıcından bu yana ticarete konu olan yemci uncu vb. satılan malında tahminen 2.500.000 ton olduğu düşünülmekte. Buradan takriben de üreticinin, tüccarın, stokçunun ve sanayicinin elinde de 3.500.000 ton var olduğunu düşünürsek 17.000.000 -17.500.000 ton gibi bir üretimin oluşabileceğini varsayılmaktadır. Tabi ki bu çıkarımların 9.500 ton' un üzeri varsayımlarıdır.

		Üretim	verim
Amasya	130.000	351.000	2,70
Bartın	5.000	7.500	1,50
Çorum	175.000	437.500	2,50
Gümüşhane	6.000	13.200	2,20
Karabük	10.000	25.000	2,50
Kastamonu	42.000	84.000	2,00
Samsun	85.000	255.000	3,00
Sinop	5.000	10.000	2,00
Tokat	145.000	304.500	2,10
Zonguldak	7.000	15.750	2,25
Karadeniz Bölgesi	610.000	1.503.450	2,46

Anadolu Bölgesi

2022 TÜİK 1. tahminine göre buğday üretiminin %10,5 artarak 19,5 milyon ton olması bekleniyor. Bu yıl en fazla üretim Konya, Şanlıurfa ve Tekirdağ'da gerçekleşti.

Türkiye buğday verileri (1.000 ton) / Türkiye wheat supply and demand (1,000 tons)

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Alan/Area (bin da)	76.719	76.689	72.993	68.463	69.222
Verim/Yield (kg/da)	269	280	274	278	296
Üretim/Production	20.600	21.500	20.000	19.000	20.500

Türkiye genelinde yaklaşık 8 milyon hektar alanda 19 milyon ton buğday üretimi gerçekleştiriliyor. İç Anadolu'da buğdayın ekim alanı ise 3 milyon hektar civarında. Konya, Ankara, Sivas, Yozgat ve Çorum illeri ülke buğday ekim alanlarının %25'ini, sadece Konya ise yaklaşık %10'unu kaplıyor.

2022 yılı tahmini ise, iç Anadolu Bölgesinde yer alan toplam 13 il için, buğday ekili alan 2.250.000 da'da ortalama verim 250 kg olması ve toplam 5.625 bin ton buğday üretimi olması beklenmektedir.

Türkiye buğday üretiminde önemli iller (2021, %)

Provinces with the largest share in Türkiye's wheat production

Ege Bölgesi

Ülkemizin temel besin maddesi ve en çok tarımı yapılan bitki türü buğday hemen hemen her bölgemizde yetiştirilmektedir. Ancak buğday üretimi yapılan alanların büyük çoğunluğu, yağış ortalaması düşük ve yağış dağılımı düzensiz olan bölgelerde bulunmaktadır.

BM Gıda Görünümü raporuna göre, 2020-2022 ortalamasıyla Türkiye en çok buğday üreten ülkelerden biridir. 2022'de Türkiye'deki buğday üretim miktarı 19 milyon ton olarak öngörülmüştür. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri, Türkiye'de buğday üretiminin 2020'de 20,5 ton, 2021 yılında ise 17,6 ton olduğunu gösteriyor.

Ege Bölgesi 1 Ekim ve 31 Nisan 2022 tarihleri arasında yeterli ve düzenli yağış alan bölgeler arasında yer almasına rağmen Nisan ayı içerisinde yağışlar düşüş eğilimi göstermiştir. Bölgede yedi aylık dönemde yağışlar 446 mm'ye ulaşmış olup uzun yıllar ortalamasına göre %9 azalma gösterirken geçen üretim yılının üzerinde olmuştur. Bununla birlikte, Mart ve Nisan aylarındaki yağış azalması dikkat çekici boyuttadır. Bölgede buğday üretiminde %2 düzeyinde bir azalma gerçekleşmiştir. Ege Bölgesinin Nisan ayı yağışı 21,1 mm olup normal yağış değeri 54,0 mm ve 2021 yılı nisan ayı yağışı 36,1 mm'dir. Yağışlarda normal değerine göre %61, 2021 yılı nisan ayı yağışlarına göre %42 azalma gerçekleşmiştir.

Bu yıl ekilişlerde azalma oldu, Ege Bölgesinde de pamuk, mısır gibi alternatif ürünler kayış oldu Yağışlar geçen yıldan iyi olduğu için verim bu yıl daha yüksekti Bölgede genel olarak buğday ürünü önceliğini kaybediyor, bu yılki fiyatlar çiftçiyi memnun etti. Yeni ekilişte bir miktar artış olabilir Ege bölgesinin Türkiye geneline göre ekmeklik buğdayda %7, makarnalık buğdayda %14 gibi payı vardır.

Bölgede ürün çeşitleri çoktur. İç kesimlere doğru yağışa bağlı verim sorunu vardır. En büyük üretim ili Afyon ikinci sırada Kütahya mevcuttur. Bu yıl 610 bin hektar civarı ekiliş ve 1,5 milyon ton civarı rekolte beklentisi vardır Ege bölgesinde 8 ilde buğday üretilmektedir.

Üç lokasyondan Menemen'in ortalama verimi (691 kg/da) biraz daha yüksek olmuştur. Menemen'de Salihli 92 (799 kg/da), Dalaman'da Ceylan 95 (682 kg/da) ve Bandırma'da da Fuatbey 2000 (746 kg/da) ve Harran 95 (746 kg/da) çeşitleri verim bakımından ilk sırada yer almışlardır.

Ege Bölgesi buğday ekim alanı 178.390 hektar olup bu ekim alanının yaklaşık 10.890 hektarlık kısmı makarnalık, 167.500 hektarlık kısmı ise ekmeklik buğday ekin alanından oluşmaktadır. 2022 yılında Ege Bölgesinde 601.750 ton ekmeklik buğday, 22.627 makarnalık buğday olmak üzere yaklaşık 625.000 ton rekolte elde edileceği tahmin edilmektedir.

ÜRÜNLER	EKİLİŞ ALANI				ÜRETİM MİKTARI				
	TÜİK 2021 Ekiliş Alanı (Da)	2022 Tahmini Ekiliş Alanı (Da)	Artış Azalış	Oran (%)	TÜİK 2021 Üretim Miktarı (Ton)	2022 Tahmini Üretim Miktarı (Ton)	Verim (Kg/Da)	Artış Azalış	Oran (%)
Makarnalık Buğday	100.073	108.900	Artış	8,8	19.361	22.627	800	Artış	17
Ekmeklik Buğday	1.705.070	1.675.000	Azalış	-1,8	549.188	601.750	1.520	Artış	10
Arpa	560.111	623.000	Artış	11	125.082	175.330	1.160	Artış	40
Çavdar	59.503	29.500	Azalış	-50	10.870	7.965	1.050	Azalış	-27
Yulaf	53.768	34.200	Azalış	-36	10.373	10.111	1.150	Azalış	-2,5
Mısır	379.691	303.000	Azalış	-20	349.227	-	-	-	-

Ege Bölgesi Tahmini Ekim Alanları ve Rekolte Beklentisi

Ege Bölgesinde pamuk, domates, ayçiçeği ve çok yıllık bitkilerin (meyve, zeytin, badem, ceviz, kestane, üzüm bağları, narenciye vs.) yetiştiriciliği artarken buğday ekim alanları ise giderek azalmaktadır. Bir buğday ambarı olarak tanınan ülkemizde yeniden buğdayın ekim alanlarının artırılmasını sağlamak için; desteklerin artırılması, küresel ısınma ile meydana gelen iklim değişikliklerini daha dayanıklı buğday çeşitlerinin geliştirilmesi ve çok yıllık bitkilerle beraber tarımsal alanların yetiştiricilik planlanmasının yapılmasının gerektiğini düşünmekteyiz.

Marmara Bölgesi

	Ekiliş Ha.		
Balıkesir	150.000	630.000	4,20
Bolu	55.000	192.500	3,50
Bursa	55.000	231.000	4,20
Çanakkale	95.000	380.000	4,00
Düzce	2.000	8.000	4,00
Edirne	145.000	652.500	4,50
İstanbul	35.000	168.000	4,80
Kırklareli	110.000	517.000	4,70
Kocaeli	10.000	40.000	4,00
Sakarya	10.000	40.000	4,00
Tekirdağ	180.000	1.008.000	5,60
Yalova	3.000	12.000	4,00
Marmara Bölgesi	850.000	3.879.000	4,56

Güneydoğu Bölgesi

Bölgedeki İl Tarım Müdürlüğünden alınan 2021 ekim verilerine göre Batman ili 343.855 da için 84.438 ton, Diyarbakır 2.141.467 da için 400.326 ton, Kahramanmaraş ili 858.793 da için 351.559 ton, Siirt ili 185.621 da için 25.685 ton, Şanlıurfa ili 1.605.700 da için 589.522 ton civarı olduğu görünmektedir.

Makarnalık buğday 2021 yılı verileri ise, Batman ili 67.810 da için 17.985 ton, Diyarbakır ili 768.403 da için 177.948 ton, Kahramanmaraş ili 515.590 da için 202.365 ton, Siirt ili 132.571 da için 22.127 ton, Şanlıurfa ili 1.491.790 da için 593.183 ton üretim olduğu görülmektedir.

2022 yılı için buğday üretim tahmini bölgede ise 430.000-450.000 da için 180.000-200.000 ton, Arpa ise ortalama 200.000 da için 40.000 ton üretim olacağı tahmin edilmektedir. Makarnalık buğdayların %25-30 olarak görüldüğünde bu sene bölgedeki ekinlerin daha verimli olduğunu söylemek mümkün.

Dicle Bölgesi

Mardin ilinde 2021 yılı buğday ekim alanı 1.300.000 dekar verim olarak ise dekarına 500 kg ortalama verebilmek mümkün. Bunun %60-65 makarnalık %35-40 'da ekmeçlik olarak söylenebilir. Diyarbakır'da ise 1.835.000 dekar buğday alanı mevcut bunun 300.000 dekarı sulu 1.530.000 dekarı susuz. Suluda ortalama dekarına 600 kg susuz arazilerde 250 kg baz alınabilir. Batman ilimizde ise 215.000 dekar buğday alanı verim olarak ta 350-400 kg baz alabilmek mümkün. Bu 3 ilimizde tahmini 1.4 milyon tona yakın buğday üretimi olduğu öngörülmektedir.

Bölgeler Toplam

	Ekiliş (ha.)	Üretim	Verim	
Akdeniz Bölgesi	600.000	1.600.000	2,67	
Doğru Anadolu Bölgesi	650.000	1.500.000	2,31	
Ege Bölgesi	650.000	1.650.000	2,54	
Güneydoğru Anadolu Bölgesi	1.100.000	2.200.000	2,00	?
İç Anadolu Bölgesi	2.200.000	5.250.000	2,39	
Karadeniz Bölgesi	610.000	1.500.000	2,46	
Marmara Bölgesi	850.000	3.800.000	4,47	
Genel Toplam	6.660.000	17.500.000	2,63	

Bilgilerinize saygılarımızla sunarız.